

Fornyings-, administrasjons- og
kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:1303743-3 - 008
Vår dato: 16.9.2013

Deres ref.: 13/1249
Deres dato: 11.6.2013

Saksbehandler: Kristina Mari Rognmo

Hørings svar - Endringer i eForvaltningsforskriften - Digital kommunikasjon som hovedregel

Post- og teletilsynet (PT) viser til høringsbrev av 11.juni 2013, hvor Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet ber om høringsinstansenes syn på utkast til endringer i forskrift 25.juni 2004 nr. 988 om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

PT er i henhold til esignaturloven § 16a jf. forskrift om frivillige selvdeklarasjonsordninger for sertifikatutstedere § 6 utpekt som tilsynsorgan for registrerte utstedere etter selvdeklarasjonsordningen. I forhold til gjeldende eForvaltningsforskrift § 27 nr. (4) fremkommer det at det koordinerende organ kan bestemme at det ved elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen, bare skal benyttes sertifikater som er oppført på liste over registrerte utstedere etter selvdeklarasjonsordningen. Denne listen er å finne på PT's nettsider www.npt.no. I gjeldende endringsforslag er denne bestemmelsen videreført, men nå i nytt kapittel 9, § 45.

PT er videre tilsynsmyndighet i forhold til ekomloven og postloven. Ved gjennomgang av høringsnotatet har vi sett hen også til disse regelverk for eventuelle merknader.

Innledningsvis kan det nevnes at PT har avgitt hørings svar på FAD's høring om *Endringer i forvaltningsloven* og Difi's høring om *Funksjonelle krav – kravspesifikasjon sikker digital postboks*. PT har også avgitt hørings svar til Nærings- og handelsdepartementets høring om *Europakommisjonens forslag til forordning om eID og e-signatur m.m.* Alle disse høringer er relevante i relasjon til gjeldende høring om endringer i eForvaltningsforskriften.

I høringsnotatet gjeldende endringer i eForvaltningsforskriften er det henvist til *Meld.St.nr. 23(2012-2013) Digital agenda for Norge – IKT for vekst og verdiskaping* hvor regjeringens ønske om en digitalisert forvaltning kommer til uttrykk. PT er positive til denne utviklingen og synes at tiden er inne for slik satsning. Dette er også i tråd med aktiviteter på Europeisk nivå, hvor fokus på digital kommunikasjon både internt i medlemsland og også på tvers av landegrenser er høyt prioritert.

Det er i høringsbrevet bedt om høringsinstansenes synspunkter på hvordan innbyggerne skal få sin digitale postkasse, tilgang til innbyggers digitale postkasse samt ekstra elektronisk varsling dersom mottaker ikke har åpnet enkeltvedtak m.v. PT vil gi våre innspill på disse tema nedenfor.

1. Hvordan innbygger skal få sin digitale postkasse

Utgangspunktet og målsetningen for norsk forvaltningsrett i fremtiden vil være digital kommunikasjon med innbyggere og næringsliv. Med dette følger også en reservasjonsrett for slik kommunikasjon, noe som også omfatter hvorvidt en skal ha en digital postkasse eller ikke. I høringsnotatet er det ulike forslag til hvordan innbyggere får slik digital postkasse, hvor nevnte alternativer er ved tildeling eller på eget initiativ opprette en digital postkasse.

Europakommisjonens forslag til forordning om eID og e-signatur m.m. som Nærings- og handelsdepartementet har ansvar for skal regulere ulike typer tillitstjenester. En av disse tjenestene som omfattes av dette forordningsforslaget er «qualified electronic delivery service», som kan sammenlignes med Difi's «Funksjonelle krav - kravspesifikasjon sikker digital postboks». Forordningsforslagets formål er bruk av tillitstjenester på tvers av landegrenser i Europa for å kunne legge til rette for sikker digital kommunikasjon. For tilbydere av slike kvalifiserte tillitstjenester stilles det strenge krav til sikkerhet samt omfattende krav til tilsyn og revisjoner utført av godkjente revisjonsselskaper. Med dette legges det opp til at det skal etableres et marked for leverandører av slike tjenester.

Med denne bakgrunnen finner PT departementets resonnement gjeldende tildeling av digital postkasse rimelig. PT er enig i at en eventuell tildeling av digital postkasse ikke skal skje før en innføring av løsningen om digital forvaltning har kommet et stykke på vei. Utgangspunktet vil dermed være at innbyggerne selv oppretter sin digitale postkasse, noe PT støtter. En slik løsning vil etter PTs mening kunne bidra til mer bevisste brukere av løsningen og vi tror at det også vil kunne bidra til mindre klager på løsningen og bedre brukeropplevelse. Dette vil kunne bygge tillit til løsningen generelt og bidra til at flere innbyggere oppretter sin digitale postkasse.

2. Tilgang til innbyggers digitale postkasse

Utgangspunktet for eForvaltningsforskriftens endringsforslag er at det er kun mottaker av digital post som skal ha tilgang til sin digitale postkasse. Mottaker kan imidlertid gi fullmakt for andre for tilgang til den digitale postkassen.

Det kan imidlertid oppstå situasjoner hvor tilgang for andre enn mottaker av digital postkasse kan vise seg hensiktsmessig, så som situasjoner hvor avsendervirksomhetene har sendt feil brev til feil mottaker.

For dette tilfelle kan det trekkes paralleller til dagens postlov § 9 som fastsetter at avsenders råderett opphører når sendinger er «utlevert» mottaker. I postlovens forarbeider fremkommer det at en postsending anses som utlevert når den er lagt i mottakerens postkasse. Dersom postsendingen legges i en postboks ved stasjonært utleveringssted anses den ikke utlevert før denne er tømt. Dersom postsendingen hentes/leveres ved for eksempel terminal, postkontor, budrute anses sendingen utlevert når den fysisk er overlevert mottaker. Det kan imidlertid være avtalt leveringsbetingelser mellom postoperatør og mottaker eller avsender som kan ha betydning for når avsenders råderett opphører. Postoperatør er pliktig til å etablere systemer som gir anledning for avsender til å få stoppet, omadressert, returnert eller på annen måte ivaretatt sin råderett over sendingen.

Postlovens forarbeider viser at det går et skille mellom sendinger som er lagt i mottakers postkasse, som er å anse som privat eiendom, og sendinger som fortsatt befinner seg i Postens infrastruktur/nett, for eksempel en postboks. For tilfellet med digital postkasse, så kan man kanskje hevde at sendingen befinner seg i nettet til (den digitale) postkasseleverandøren inntil sendingen hentes/lastes ned av mottakeren.

På den andre side kan det være vanskelig å sammenligne/ trekke paralleller mot sending i den fysiske og den digitale verdenen. Som nevnt ovenfor har postoperatørene plikt til å legge til rette for å etablere systemer slik at avsender skal ha mulighet til å ivareta sin råderett over sendingen. Dette vil kanskje vanskelig kunne gjøres ved digital post hvor det å trykke på «send knappen» kan tilsi at det er for sent å kalle sendingen tilbake. Dette kan tilsi at råderetten for digital post bør kunne strekke seg noe lengre enn for fysisk post. Dette vil også kunne bero på en interesseavveining hvor risikoen for at feil brev, med for eksempel personsensitivt innhold, kan havne hos feil mottaker må veies opp mot mottakerens råderett over egen digital postkasse. Det kan også tenkes et varslingsystem dersom slik tilgang/ tilbaketrekking har vært gjennomført, hvor eier av digital postkasse får en melding om at slikt har blitt gjennomført.

PT ønsker også å uttrykke vår støtte til presiseringen av når klagefristen begynner å løpe, inntatt i eForvaltningsforskriftens bestemmelse § 8 nr. (10).

3. Ekstra elektronisk varsling dersom mottaker ikke har åpnet enkeltvedtak m.v.

Det er i forslag til endringer i eForvaltningsforskriften § 8 nr. (7) tatt inn en bestemmelse om ekstra varsling dersom mottaker ikke har åpnet et enkeltvedtak innen en uke. PT tror at en slik bestemmelse vil oppleves som sikrere for innbyggerne, og på den måten stimulere til bruk av den digitale postkassen. Det er i høringsnotatet beskrevet at det kan være opp til forvaltningsorganet selv å vurdere vedtakets innhold og hvorvidt denne er av en slik karakter at det nødvendiggjør ekstra elektronisk varsling. Etter PTs mening bør en vurdere enten å gjennomføre slik ekstra varsling for alle vedtak som ikke er åpnet etter en uke, eller la det være. Det vil ikke være lett for innbyggeren selv å forstå at det for noen typer vedtak vil kunne komme en ekstra varsling og for andre typer vedtak ikke. Uansett innhold og eventuelle rettigheter et enkeltvedtak utløser, vil det være i innbyggers interesse å få gjort seg kjent med innholdet, noe en slik ekstra varsling vil kunne bidra til.

Med andre ord støtter PT at det i starten skal gis ekstra varsling dersom sendingen ikke er åpnet innen en uke, jf. eForvaltningsforskriften § 8 nr. (7). Det vil være uheldig dersom innbyggerne opplever rettstap som følge av at de ikke har lest sendingen i den digitale postkassen. Ved oppstart av digital postkasse til innbyggerne er det etter PTs mening viktig å legge til rette for løsninger som ivaretar brukerens rettigheter på en best mulig måte.

Det kan være at bestemmelsen om ekstra elektronisk varsling på sikt kan tas ut av forskriften, da bruken av digital postkasse etter hvert vil erstatte, eller, i hvert fall supplere den fysiske postkassen, slik at det å sjekke den digitale postkassen blir like vanlig som å sjekke den fysiske postkassen.

Generelle kommentarer til høringsnotatet

Avslutningsvis ønsker PT å gi noen generelle kommentarer til høringsnotatet.

PT ønsker å uttrykke vår støtte til at det inntas en egen bestemmelse om taushetsplikt i eForvaltningsforskriften § 34.

PT støtter også en presisering av ansvaret for informasjonssikkerheten i løsningen for henholdsvis sentralforvalter og postkasseleverandør i bestemmelsene §§ 32 og 33.

PT er enig i kommentarene i vedlegget knyttet til kryptografisk beskyttelse av digital post om bruk av sertifikater som er under tilsyn av PT i henhold til esignaturloven og tilhørende forskrifter. Det bør imidlertid heller vurderes å kreves Person-Høyt sertifikater for beskyttelse av konfidensialitet, noe som vil knytte bruken av sertifikater tettere opp mot selvdeklarasjonsordningen og alle tilleggskrav i Kravspesifikasjon for PKI i offentlig sektor som

gjelder for denne sertifikatklassen. Et Person-Høyt sertifikat er basert på et kvalifisert sertifikat. Dette vil bedre harmonisere med at det for krav til integritet foreslås bruk av virksomhets sertifikater som også reguleres gjennom kravene i Kravspesifikasjon for PKI i offentlig sektor og forskrift om frivillige selvdeklarasjonsordninger for sertifikatutstedere.

Med hilsen

Torstein Olsen
direktør

Einar Lunde
avdelingsdirektør